



בין המצרים (16)

עשרת הרוגי מלכות, רבי עקיבא וחביריו. ידוע התיאור הנורא המובא בחז"ל, על מה שהתרחש בעת שבאו להרוג את רבי ישמעאל כהן גדול: מיד צוה להפשיט את עור פניו, וכיון שהגיע למקום תפילין צעק צעקה גדולה ומרה ונודעזעו שמים וארץ, צעק פעם שניה ונודעזעו כסא הכבוד. אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה: צדיק כזה שהראית לו כל גנוי העולם עליונים ורזי תחתונים יהרג במיתה משונה מזה הרשע, זו תורה וזו שכרה? אמר להם: הניחו לו שתעמוד זכותו לדורות שלאחריו. אמר הקב"ה: מה אעשה לבני, גזירת היא ואין מי שיפר אותה. יצאה ב"ק: אם אשמע קול אחר אהפוך את כל העולם לתוהו ובהו.

ולכאורה הרי היתה זו טענה מוצדקת: זו תורה וזו זכרה? ואעפ"כ השיבם הקב"ה שאין כל אפשרות לבטל את הגזירה הנוראה. אם יימצאו בעולם צדיקים כרבי ישמעאל כהן גדול, ר"ע וחבריהם, העולם יגיע למצב של תוהו ובהו! מה פשר הדבר, הן אם צדיק כרבי עקיבא היה חי עמנו, ניתן היה לכאורה להסיר כל דאגה מלבנו. אלא, נתאר לעצמנו שבדורנו היה חי צדיק גדול כר"ע, או אפילו החפץ חיים. הן הכל היה טוב יותר: כל אחד היה נעשה למדן גדול גם בלי לעמול קשה, וכן מקבל מאותו צדיק דרך ביראת השם. החשש הגדול הוא אפוא, שמא מתוך הישענות מחלטת על אותם צדיקים, ישכח היהודי את החובות המוטלת עליו. כדי שלא לאבד את צדיקי הדור, כשם שאיבדנו את ביהמ"ק, עלינו לעמול כאילו הם אינם קיימים. לא לסמוך על ה'קביים' שניתנו לנו. רק כך ניתן לשתול צדיקים בדור ולבנות את בית המקדש.

זהו תוכן הענין: "שפך חמתו על עצים ואבנים": בשעה שהננו רגועים והכל 'הולך' בקלות. יש אפוא, צורך ליטול מעמנו את ה"עצים ואבנים" להחריב את הכל, כדי להעלותם על דרך אמת.

רב פינקוס זצ"ל בספרו "גלות ונחמה"

אבל החורבן: לפי הידיעה, רוב האהבה וזכות הנשמה

כתב הספר "פלא יועץ" איך לנהוג בתקופת בין המצרים וז"ל: אמנם לא המעשה עיקר, רק צריך

בי"ז בתמוז נשברו הלוחות (משנה תענית פ"ד מ"ו) כותב ה"בני יששכר" ולא במקרה, י"ז דייקא, בגמיטריא טו"ב. והוא על פי מה שאמרו חז"ל (ב"ק נה.): שאין טוב בדברות הראשונות, כי היה גלוי וידוע לפניו יתברך שמו, שעתידין להשתבר, ויאמרו, ח"ו פסקה טובה. אבל בלוחות השניות נאמרו: "למען ייטב לך", כלומר, שכל אלה הענינים טוב לישראל, ועל כן אירע המעשה ביום טו"ב בתמוז, וזה שאמר הארי ז"ל: "ויקרא אהרן ויאמר חג לה' מחר" בנבואה אמר כן, שעתיד להיות היום ההוא חג ויום טוב לישראל. ספר "ברכת חיים" חלק ב'

בין המצרים וימי התשובה: הצרות והיסורים מכפרים עוון

סוד נפלא אודות ימים אלו, גילה לנו המרש"א (בכורות ח:): שלושת השבועות של בין המצרים הם כמו שלושת השבועות שמראש השנה עד שמיני עצרת, וז"ל: כמו שהכ"א יום שמראש השנה עד הושענא רבה הם תולדות ליבון עוון וכפרה, כן גם כ"א יום פורעניות מי"ז עד ט' באב הם תולדות ליבון עוונות, כי הצרות ויסורין מכפרין כמו שהגלות מכפרת. וכדבריו כתב רבי יהונתן אייבשיץ ב"אהבת יונתן" (הפטרות מטות) וביאר שכיון שמלחמת סיחון ועוג היתה בימי אלול (במדבר רבה יט. לב), וכל אותה תקופה לא כעס הקב"ה עד ראש השנה שבו בא בלעם וקילל, והימים שאחר כך הם ימי תשובה ומסוגלים לרחמים, וגם בהם לא כעס, והימים מיוה"כ עד הושענא רבה הם גם ימי רחמים, ובסך הכל כ"א ימים שבהם לא כעס, ואם כן במה איפוא משלים את הכעס, בעת אחרת אשר יחרה אפו מי"ז תמוז עד תשעה באב, שבימים ההם הוא כועס שני פעמים.

ספר "כמצא שלל רב בין המצרים"

מיתת צדיקים כחורבן ביהמ"ק כתבו (ר"ה יח:): שקולה מיתתן של צדיקין כשריפת בית אלוקינו. היו תקופות שבהם עצם הימצאותם של צדיקים גרמה, כביכול, לעם לחטוא, וכמו שארע עם ביהמ"ק. לאחר חורבן ביהמ"ק ארע האסון הגדול ביותר שהיה בהיסטוריה היהודית:

להיות עין מר בוכה ולב נשבר ונדכה כאבל אם קודר ייאנח בשברון מתנים על צער השמים, והכל לפי הידיעה ולפי רוב האהבה ולפי זכות הנשמה. והן אמת כי דלוננו מאוד, ואין אתנו יודע מה חסרנו ומה אבדנו, ומה גרמנו בעוונותינו הרבים, ומהו גלות השכינה, ועד היכן מגיע צערה וצער העליונים והתחתונים, על זה ידו הדווים. **ספר "פלא יועץ"**

עבודת בין המצרים: התנערי מעפר קומי בקבלת שבת פונה המשורר לעם ישראל במספר בקשות שעניינים אחד: "קומי צאי מתוך ההפיכה, רב לך שבת בעמק הבכה", "התנערי מעפר קומי לבשי הגדי תפארתך עמי", "התעוררי התעוררי... קומי אורי", כל אלו בקשות לעם ישראל שיקומו וייצאו מן הגלות. ופליאה מתבקשת: האם אנו המסרבים לצאת מן הגלות וממאנים להיגאל? וכי בנו תלוי הדבר? האמנם אם רק נתנער מעפר, מיד יבוא קץ הגלות? הלא עינינו אל ה', שיחנונו ויגאלנו! והתשובה היא: אכן כן, בנו תלוי הדבר, הקב"ה יושב ומצפה להשתוקקותנו הכנה, לצערנו על הגלות הארוכה, לדמעותינו על חורבן בית תפארתנו, להכרתנו בחור העמוק שנפער בלב האומה כאשר הקב"ה השליך משמים ארץ. ידוע אמירתו של האדמו"ר בעל חידושי הרי"ם מגור על הפסוק: "המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים", שהקב"ה עשה שלא נסבול את הגלות. דהיינו שיש שלב שהמפריע ליציאת מהגלות, והוא: שכלל ישראל כל כך התרגל למצב עד שאין מרגיש כמה רע לו, וכדי לזכות לגאולה יש לצאת מתרדמת הרגל הגלות, ולכסוף לגאולה. והנה בדורות קדומים שבהם טרם הגיע זמן הגאולה, עיקר העבודה היתה להביא וליצור סיבה לגאולה, על ידי תשובה ומעשים טובים, אבל בדורות האחרונים, שהקץ כה קרוב, אזי עיקר התביעה היא: לקום ולהתנער מעפר, להתחנן להתפלל ולהשתוקק לגאולה השלימה. **ספר "כמוצא שלל רב בין המצרים"**

הטובה שבגלות

אמר רבי אלעזר: מדוע בחר הקב"ה מכל העונשים את עונש של גלות? אלא כדי שתתפרסם האמונה ע"י ישראל בקרב האומות ויתוספו עליהם גרים, שנאמר (הושע ב, כה): "וזרעתיה לי בארץ", כלום אדם זורע סאה אלא להכניס כמה כורין, כך זרע הקב"ה את ישראל בין האומות כדי להרבות על ידם את המאמינים בה'. (פסחים פז). **ספר אור לישרים**

הלכה: דיני ארבע תעניות: כל הצומות הללו חוץ מתשעה באב, מותרים ברחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותשיש המטה. טעה ואכל ככותבת, וי"א כזית ביום תענית ציבור, חייב להשלים תעניתו, ואין צריך לפרוע יום אחר תחתיו. ואם טעה ובירך על מאכל או משקה ביום תענית ציבור, ומיד נזכר שהוא יום תענית ציבור, יטעם משהו כדי שלא תהיה ברכתו לבטלה, ובאכילה פחות מככותבת לא איבד תעניתו ורשאי לומר עננו ביום צום התענית הזה.

רב עובדיה יוסף בספרו "חזון עובדיה, ארבע תעניות"

פתגם: שתיקה היא טענה שקשה לענות עליה **ספר "שמחה"**

חקירה: אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט הקנאה, או רק התחייבות (שו"ת עונג יו"ט קיז ד"ה ובוזה. ובעיון בלומדות ט חקר האם האמירה היא מעשה קניין, או דין נפרד) **ספר "קובץ יסודות וחקירות"**

סיפור: סיפר רבי שמחה בונים מפשיסחה: פעם אחת הייתי צריך לספר איזה סיפור מעשה, אבל היה זה מעשה של חולין, וידעתי שאם אספר אותו יעורר צחוק גדול. באותה עת היה קהל גדול מאוד, ואמר לי היצר הרע שלא אספר, כי אני עלול להפסיד את הקהל שלי, שלא יראה בי עוד רבי. אמרתי לעצמי: נסותרות דרכי השם, ואני מדוע אני צריך לעשות חשבונות כאלה? יהיה מה שיהיה אני יכול לעצור את הקדושה שבמילים ובאותיות. הלוא כך אמר גם רבי פנחס מקוריץ, שכל מיני התענוג הם מגן עדן, ואפילו דברי בדיחה! השלמתי עם כך שלא אוכל עוד לשמש רב וסיפרתי את המעשה, שאכן עורר צחוקים רבים, אך אני לא הייתי שותף לצחוק זה. והנה, מאז סיפרתי נזרקו אליי יותר 'קוויטלך' פתקאות בקשה, והחסידים דבקו בי אף יותר ממקודם.

שבת שלום

יוצא לאור לרפואה שלימה, ברוך יואל שמעון ישראל בן פנינה, ראובן ישי בן מרדס, הדסה אסתר בת רחל בחלא קטי, פטריק יהודה בן גלדיס קאמנונה, אברהם רפאל בן רבקה, מאיר חיים בן גבי זווירה, ראובן בן איזא, ויקטוריה שושנה בת ג'וסי חנה, רפאל יהודה בן מלכה, שלמה בן מרים, אבישי יוסף בן שרה לאה, אוריאל נסים בן שלום, אלחנן בן חנה אנושקה, מרים בת עזיזא, חנה בת רחל, דוד בן מרים, יעל בת כמנונה, ישראל יצחק בן ציפורה, עמנואל בן סוזן אוזיה. **שלום בית:** גיולה חיה בת סופי לבנה ואילן יהודה יצחק בן סנדרה סולאנג'. **זיווג הגון:** יוני מאיר משה בן אסתר, אילן אלי אהרן בן אסתר, קלואי אורה בת סופי לבנה, לולה לאה בת סופי לבנה, לאה בת רבקה, אלודי רחל מלכה בת חשמה, יוסף גבריאל בן רבקה, מרים בת רבקה. **הצלחה רבה בכל:** נאור דוד בן יעל דינה, ליטל בת יעל דינה, לחנה בת אסתר ולינתן מרדכי בן שמחה ברכה זרע של קיימא ללבנה מלכה בת עזיזא וליאור עמיחי מרדכי בן גייוול לאוני. **לעילוי נשמת:** ראובן בן חנינה, גינט מסעודה בת ג'ולי יעל, שלמה בן מחה, מסעודה בת בלח, גיא יונה בן לאה, יוסף בן מייכה. מוריס משה בן מרי מרים. משה בן מול פורטונה. אליהו בן מרים, ניסים חי הוברט בן ג'ולי, ליליאן רוזה בת אוטה נג'מה, דוד בן מרים, פליקס סעידו בן אטו מסעודה. אפרת רחל בת אסתייה כוכבה, אברהם בן אליעזר, מלכה אנרייט מרוזקה, אנדרה סעיד בן פורטונה מסעודה, קרול מול אדסה בת גבי זורגונה, אברהם בן אסתר.

